

Людмила Загоруйко
к.п.н., доцент
Тетяна Капелюшна
к.п.н., доцент

Уманський державний педагогічний університет імені Павла тичини

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ ДОРΟΣЛИХ В НОРВЕГІЇ: ІНСТИТУЦІЙНИЙ АСПЕКТ

Протягом останнього десятиліття у звітах з освіти міжнародних організацій було виявлено проблеми, пов'язані з такими питаннями, як професіоналізм викладання та забезпечення якості освіти, а також послуг, що пропонуються, як дітям, так і дорослим. В Норвегії було зроблено кілька кроків для покращення ситуації в освіті впродовж життя. На місцеві органи влади була покладена відповідальність за створення регіональних партнерств для навчання та професійної орієнтації дорослих. Майже в кожному окрузі створені регіональні партнерства, в яких беруть участь школи (муніципалітети), департамент праці та соціального забезпечення (державна служба зайнятості), вищі навчальні заклади та соціальні партнери. Створення центрів професійного навчання було важливим для багатьох регіональних партнерств.

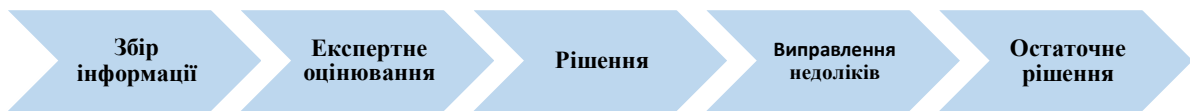
Головною інституцією в Норвегії, яка наглядає за якістю освіти (в тому числі й освіти дорослих) є Норвезьке агентство з забезпечення якості освіти (The Norwegian Agency for Quality Assurance in Education) (NOKUT), яке було створене у 2002 році. Це незалежне агентство, що має на меті здійснювати зовнішнє забезпечення якості вищої освіти та професійної освіти в Норвегії. Зазначені вище завдання NOKUT виконує за допомогою таких механізмів:

- акредитація вищих закладів освіти;
- акредитація навчальних програм та курсів;
- оцінка внутрішнього забезпечення якості у вищих закладах освіти;
- оцінка конкретних видів освітнього забезпечення або їхніх окремих аспектів;
- визнання вищої професійної освіти;
- загальне визнання іноземних кваліфікацій [1].

NOKUT несе відповідальність за нагляд за систематичною роботою установ, спрямованою на забезпечення та підвищення якості освіти, яку вони пропонують. Агентство також консулює установи щодо подальшого розвитку їхньої практики забезпечення якості. Наглядові заходи припиняються після оцінки того, наскільки задовільна практика забезпечення якості освіти.

Для установ, які не мають інституційної акредитації, NOKUT може встановлювати контроль за практикою забезпечення якості освіти в установі шляхом нагляду за акредитованими навчальними програмами.

Нагляд за практикою забезпечення якості освіти проводиться Норвезьким агентством із забезпечення якості освіти в декілька етапів (див. Рис. 1).

(Рис. 1. Етапи проведення перевірки забезпечення якості освіти)

Розглянемо детальніше кожен етап. **Збір інформації.** Коли NOKUT проводить періодичний нагляд за практикою забезпечення якості освіти, Агентство спочатку отримує інформацію з різних джерел, щоб надати експертам найкращу базу для оцінки. Основою для оцінювання є документація освітнього закладу чи установи про їхню практику забезпечення якості, яка повинна відповідати визначеним вимогам документації. Окрім письмової документації, відвідування закладів освіти є важливою частиною нагляду за практикою забезпечення якості.

Експертне оцінювання. NOKUT залучає експертів, щоб оцінити, чи систематизована практика забезпечення якості закладу освіти відповідає вимогам чинного законодавства. На підставі документації, представленої закладом, а також зустрічей та інтерв'ю, проведених під час візиту до навчального закладу, експерти готують доповідь про нагляд, що включає їх оцінки та висновки. Інституціям надана можливість подати заяву на доповідь, що є основою для початкового рішення у справі.

Рішення. Якщо NOKUT виявляє серйозні недоліки в забезпеченні якості освіти, то навчальним закладам чи установам надається термін до року, щоб виправити ситуацію.

Виправлення недоліків. Навчальні заклади, які отримують негативне рішення, повинні, до кінцевого терміну, налагодити подальший розвиток своєї практики забезпечення якості освіти та виправити документацію відповідно до вимог чинного законодавства.

Потім експерти розглядають, чи документація показує, що заклади освіти виправили недоліки та чи є їхні заходи із забезпечення якості освіти задовільними. Експертна оцінка включена у заключний звіт. Інституції надається можливість виступити з доповіддю до того, як вона стане основою для остаточного рішення у справі.

Остаточне рішення. Якщо NOKUT – після закінчення періоду виправлення помилок – робить висновок, що навчальний заклад чи установа, яка пропонує акредитовані навчальні програми, має незадовільну систему забезпечення якості освіти, то заклад освіти втрапить своє право подавати заявку на акредитацію нових навчальних програм.

У випадку, коли NOKUT вирішить, що система забезпечення якості освіти є незадовільною в установі, яка акредитована як університетський коледж, спеціалізована університетська установа чи університет, рішення надсилається до Міністерства. Міністерство відкликає дозвіл установи на встановлення нових навчальних програм відповідно до Закону про університети та університетські коледжі, розділ 3-3 (1) та (2) [2].

Якщо NOKUT вважає, що система забезпечення якості освіти є задовільною після нової оцінки, Міністерство надає установі повноваження створювати нові навчальні програми, для яких ця установа акредитована [3].

Підсумовуючи можна стверджувати, що робота Норвезького агентства із забезпечення якості освіти спрямована виключно на те, щоб допомагати суспільству в цілому, створювати позитивний імідж Міністерства освіти та досліджень Норвегії, підвищувати впевненість у норвезькій вищій та професійній освіті.

Список використаних джерел:

1. Norway. Quality Assurance in Adult Education and Training [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу:

https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/quality-assurance-adult-education-and-training-48_it.

2. Act relating to Universities and University Colleges [Электронный ресурс] – Режим доступа до ресурсу:
<http://app.uio.no/ub/ujur/oversatte-lover/data/lov-20050401-015-eng.pdf>.
3. NOKUT [Электронный ресурс] – Режим доступа до ресурсу:
<https://www.nokut.no/en/about-nokut/>